

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง ทารือปัญหาข้อกฎหมายตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพ
แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ (กรณีการใช้จ่ายเงินที่กักไว้เป็นเงินช่วยเหลือเบื้องต้นไปจ่ายเป็น
ค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุขให้แก่หน่วยบริการ)

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ได้มีหนังสือที่ สปสช. ๐๓/๑๔๔๘๖ ลง
วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความว่า มาตรา ๔๑ แห่ง
พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ บัญญัติให้คณะกรรมการหลักประกัน
สุขภาพแห่งชาติกักเงินจำนวนไม่เกินร้อยละหนึ่งของเงินที่จะจ่ายให้หน่วยบริการไว้เป็นเงิน
ช่วยเหลือเบื้องต้นให้แก่ผู้รับบริการ ในกรณีที่ผู้รับบริการได้รับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการ
รักษาพยาบาลของหน่วยบริการโดยหาผู้กระทำผิดมิได้หรือหาผู้กระทำผิดได้แต่ยังไม่ได้รับ
ค่าเสียหายภายในระยะเวลาอันสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ
กำหนด ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้กักเงินไว้
สำหรับการจ่ายเงินช่วยเหลือเบื้องต้นให้แก่ผู้รับบริการไว้ร้อยละ ๐.๓๘ ของเงินที่จะจ่ายให้หน่วย
บริการ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ กักไว้ร้อยละ ๐.๐๑ ของเงินที่จะจ่ายให้หน่วยบริการ และ
เมื่อพิจารณาจากจำนวนเงินที่จ่ายให้แก่ผู้รับบริการที่ได้รับความเสียหายจากการรักษาพยาบาล
พบว่าจำนวนเงินที่กักไว้ยังมีเงินเหลืออยู่ โดยคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติมีความเห็น
เกี่ยวกับการนำเงินที่เหลือดังกล่าวไปใช้จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุขให้แก่หน่วย
บริการแตกต่างกัน กล่าวคือ ฝ่ายหนึ่ง เห็นว่า เงินที่กักไว้เป็นเงินช่วยเหลือเบื้องต้นตามมาตรา
๔๑ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นเงินสำหรับจ่ายให้แก่
ผู้รับบริการที่ได้รับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการรักษาพยาบาลของหน่วยบริการ กรณีเงินที่กักไว้
มีเหลือในแต่ละปีก็ควรสมทบไว้ใช้ในต่อไป และหากมีเงินเหลือมากพอในต่อไปอาจไม่ต้องกัก
ไว้ก็ได้ แต่ไม่สามารถนำไปใช้เพื่อการอื่นได้ อีกฝ่ายหนึ่ง เห็นว่า เงินที่กักไว้เป็นเงินช่วยเหลือ
เบื้องต้นตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็น
เงินกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติที่คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติมีอำนาจกำหนด
หลักเกณฑ์การดำเนินงานและการบริหารจัดการกองทุนได้ ตามมาตรา ๑๘ (๔) แห่ง
พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕ ดังนั้น หากคณะกรรมการจะกำหนดให้
นำเงินช่วยเหลือเบื้องต้นที่เหลือจากที่กักไว้ตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกัน
สุขภาพแห่งชาติไปจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุข ก็สามารถทำได้

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจึงขอหารือว่า เงินที่เหลือจากการใช้เป็นเงินช่วยเหลือเบื้องต้นให้แก่ผู้รับบริการตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ สามารถนำไปจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุขให้แก่หน่วยบริการได้หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าว โดยมีผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวง) และผู้แทนสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๔๑^๑ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติกักเงินช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้รับบริการออกจากเงินที่จะจ่ายให้หน่วยบริการในอัตราไม่เกินร้อยละหนึ่งของเงินที่จะจ่ายให้หน่วยบริการ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดแต่โดยที่คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติยังมิได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกักเงินดังกล่าวไว้ คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจึงกำหนดจำนวนเงินที่จะกักไว้สำหรับเป็นเงินช่วยเหลือเบื้องต้นให้แก่ผู้รับบริการตามที่เห็นสมควร โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กักเงินไว้สำหรับการจ่ายเงินช่วยเหลือเบื้องต้นให้แก่ผู้รับบริการร้อยละ ๐.๓๘ ของเงินที่จะจ่ายให้หน่วยบริการ และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ กักไว้ร้อยละ ๐.๐๑ ของเงินที่จะจ่ายให้หน่วยบริการ การมิได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกักเงินดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาความไม่แน่นอนในการปรับจำนวนเงินที่ต้องกักไว้สำหรับเป็นเงินช่วยเหลือเบื้องต้นเพื่อมิให้ขาดหรือมากเกินไปจนความจำเป็น สมควรที่คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจะได้พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกักเงินดังกล่าวให้ชัดเจนต่อไป ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ อย่างไรก็ดี ตามปัญหาที่หารือมีข้อพิจารณาว่า เงินที่เหลือจากการใช้เป็นเงินช่วยเหลือเบื้องต้นให้แก่ผู้รับบริการตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ สามารถนำไปจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุขให้แก่หน่วยบริการได้หรือไม่ อย่างไร นั้น ประเด็นนี้เห็นว่า ในการที่ยังมิได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกักเงินดังกล่าวไว้ การจ่ายเงินช่วยเหลือเบื้องต้นให้แก่ผู้รับบริการตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ จะต้องเป็นการจ่ายให้แก่ผู้รับบริการซึ่งได้รับความเสียหายจากการรักษาพยาบาลของหน่วยบริการเท่านั้น หากปรากฏว่าในปีงบประมาณใดมีเงินดังกล่าวเหลือจ่ายย่อมนำไปสมทบเพื่อใช้จ่ายในปีงบประมาณต่อไปได้ แต่จะนำไปใช้เพื่อการอื่นไม่ได้

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

^๑ มาตรา ๔๑ ให้คณะกรรมการกักเงินจำนวนไม่เกินร้อยละหนึ่งของเงินที่จะจ่ายให้หน่วยบริการไว้เป็นเงินช่วยเหลือเบื้องต้นให้แก่ผู้รับบริการ ในกรณีที่ผู้รับบริการได้รับความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการรักษาพยาบาลของหน่วยบริการ โดยหาผู้กระทำผิดมิได้หรือหาผู้กระทำผิดได้ แต่ยังไม่ได้รับค่าเสียหายภายในระยะเวลาอันสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙